

Abraçar el món amb l'oració: el salm 2

Considerar la filiació divina — ser fills de Déu en Crist pel baptisme— constitueix el fonament de tota l'espiritualitat de l'Opus Dei. Compartim algunes reflexions inspirades en el salm 2, una oració que sant Josepmaria volia que es resés i es medités a l'Obra els dimarts per encoratjar aquest esperit filial.

05/02/2024

A Jerusalem no es parla de cap altra cosa, encara que sigui entre murmuris, a mitja veu, per no despertar el recel de les autoritats religioses. Però és un fet innegable i tothom ho ha vist: aquell paralític de naixement, que des de fa anys demanava almoïna a la porta del Temple anomenada Bonica, hi va entrar pel seu propi peu, entre salts i salts, glorificant Déu i acompanyat per dos pescadors de Galilea, seguidors del Natzarè (cf. *Act 3, 1-10*). Els deixebles, Pere i Joan, van ser arrestats pel cap dels guàrdies del Temple i els saduceus després de la curació miraculosa. Es comenta que, després de sotmetre'ls a un judici sumari i prohibir-los dir una sola paraula o ensenyar en el nom de Jesús, han estat posats en llibertat (cf. *Act 4, 1-21*).

Segons narren els Actes dels Apòstols, tot just sortir de la presó, Pere i Joan es van reunir amb els

germans i els van explicar tot el que havia passat. «En sentir-ho, ells van adreçar unànimement a Déu aquesta pregària: «Senyor, *tu has fet el cel, la terra i el mar, i tot el que s'hi mou*. Tu, per boca del teu servent, el nostre pare David, que parlava mogut per l'Esperit Sant, has dit: “*Per què s'avaloten les nacions i els pobles es conjuren en va? Els reis de la terra s'uneixen, s'alien tots junts els sobirans contra el Senyor i el seu Messies*”. Realment, en aquesta ciutat es van aliar Herodes i Ponç Pilat amb les nacions paganes i amb alguns del poble d'Israel contra el teu sant Servent Jesús, el teu Messies; i han complert així tot allò que la teva decisió poderosa havia fixat per endavant. Ara, Senyor, mira com ens amenacen i concedeix als teus servents la valentia d'anunciar la teva paraula; estén la teva mà perquè hi hagi guaricions, senyals i prodigis gràcies al nom del teu sant Servent Jesús» (Act 4, 24-30).

Els primers cristians no només resen junts i no s'acovardeixen, sinó que també confessen Déu com a creador. No veuen el compliment de les Escriptures únicament en la vida de Crist, sinó també en la de la primera comunitat, que va patir les amenaces tal com havia anticipat Jesús. I lluny de desanimar-se, confien que Déu sap treure el bé d'aquestes situacions.

L'Església naixent va creixent per la predicació apostòlica i des del primer moment té entranya universal. Però en paral·lel als baptismes i les conversions, sorgeixen també les dificultats. «Davant les persecucions sofertes a causa de Jesús, la comunitat no només no s'atemoreix i no es divideix, sinó que es manté profundament unida en l'oració, com una sola persona, per invocar el Senyor».^[1] La comunitat cristiana primitiva no tem les amenaces externes, ja que té present el final del

seu Mestre i com després de la creu hi va haver la resurrecció. Només prega poder anunciar la paraula de Déu amb tota llibertat: «Demana no perdre la valentia de la fe, la valentia d'anunciar la fe».^[2]

El fonament de tot

En l'oració d'aquests deixebles hi ha present el salm 2, que en la tradició hebraica es llegeix com un conjunt amb el salm 1 i, els dos junts, formen un prefaci de la resta dels 148 salms. Constitueix un dels anomenats *salmes reals* o *messiànics*, com el salm 45, el salm 89 i el salm 110. Dins d'aquests, el salm 2 es caracteritza perquè, d'acord amb la promesa del Senyor a David —«Jo li seré pare, i ell serà per a mi un fill» (2 Sa 7, 14)—, proclama aquest privilegi singular de la dinastia davídica: en el moment de rebre la unció a Jerusalem, el nou rei és adoptat per Déu com a fill seu. Aquesta filiació del rei es duu a

terme plenament en Jesús, Rei d'Israel, Fill de David i Fill unigènit de Déu. Per això, al Nou Testament se cita fins a set ocasions (cf. *Lc* 3, 22; *Act* 4, 25-26; 13, 33; *He* 1, 5; 5, 5; *Ap* 2, 27; 19, 15). Aquest text, que va confortar els cristians de la primera hora, continua acompanyant l'Església. Es tracta d'una oració que mou a la confiança en el poder de Déu i fa ressonar a les nostres orelles una declaració encoratjadora: «Tu ets el meu fill; avui jo t'he engendrat» (salm 2, v. 7).

La consideració de la filiació divina —una adopció filial de la qual Crist ha fet partícip cada batejat mitjançant la gràcia— constitueix el fonament de tota l'espiritualitat de l'Opus Dei.^[3] Així li ho va fer entendre Déu a sant Josepmaria el 16 d'octubre del 1931,^[4] quan estava al carrer, anant d'un punt a un altre de la ciutat en un tramvia i mentre feia una acció tan rutinària com la

lectura d'un diari: «L'oració més pujada la vaig tenir (...) anant en un tramvia i, a continuació, vagant pels carrers de Madrid, contemplant aquella realitat meravellosa: Déu és el meu Pare. Sé que, sense poder-ho evitar, repetia: *Abba, Pater!* Suposo que em devien prendre per boig».^[5] I en una meditació l'any 1954, comentava: «És potser l'oració més pujada que Déu m'ha donat. Allò va ser l'origen de la filiació divina que vivim a l'Opus Dei».^[6]

Anys més tard, obrint el seu cor en la presència de Déu, rememorava aquella escena i mostrava que el record estava molt viu: «Quan el Senyor em donava aquells cops, cap a l'any trenta-u, jo no ho entenia. I, de sobte, enmig d'aquella amargor tan gran, aquestes paraules. Tu ets el meu fill, tu ets Crist. I jo només sabia repetir: *Abba, Pater!; Abba, Pater!; Abba!, Abba!, Abba!*».^[7]

Poc temps després d'aquell 16 d'octubre del 1931, per encoratjar aquest esperit filial, el nostre Pare va preveure que els seus fills espirituals recitessin cada dimarts el segon dels salms i que intentessin aturar-se a meditar aquest text en la seva oració de la tarda d'aquell dia. En un primer moment va pensar fins i tot que fos un himne de l'Obra i es van fer diverses gestions per posar música a la lletra, tot i que finalment va rebutjar la idea.^[8] Una explicació d'aquest costum la trobem en la carta circular que va escriure als membres de l'Obra quan va acabar la Guerra Civil espanyola, el 24 de març del 1939: «Cada dimarts, després d'invocar cadascú el seu Sant Àngel Custodi amb el prec que l'acompanyi en la seva oració, besarà el rosari, com a prova d'Amor a la Senyora i per significar que és l'oració la nostra arma més eficaç. I seguidament recitarà el salm número 2, en llatí. Us aconsello que, servint-vos de la

traducció castellana, feu servir aquest text per a la vostra meditació de la tarda de dimarts. I entendreu bé, després de pregar, per què és aquest el clamor que fem ressonar a la terra i pujar al cel abans de començar les nostres grans batalles i sempre».^[9]__

Sense lloc per al desànim

Com tot el que porta el segell del que és diví, també l'Obra va fer els seus primers passos en unes circumstàncies adverses. El naixement de l'Opus Dei coincideix amb moments difícils en la història de la humanitat: el 1928 feia una dècada que s'havia acabat la Primera Guerra Mundial, s'acostava una forta crisi econòmica a Occident i els totalitarismes europeus incipients anunciaven un panorama inquietant que desembocaria en un conflicte bèl·lic global de conseqüències encara més catastròfiques. La

situació a Espanya no era millor: el règim polític era inestable i la situació econòmica i social era precària per a la majoria de la població.

En la meditació que va predicar el Pare el 14 de febrer passat a Roma, considerava aquests fets i, descendint a les circumstàncies concretes de cadascú, ens encoratjava: «La situació actual també és difícil. Sempre hi haurà dificultats, en la labor apostòlica o personals, però no ens hem d'espantar, i encara menys descoratjar o desanimar, ni per les dificultats a l'Obra ni per les que cadascú trobem en la nostra vida personal, en la labor apostòlica o en la nostra feina».^[10]

«El camí del cristià, el de qualsevol home, no és pas fàcil», escrivia sant Josepmaria. I afegia: «Certament, en determinades èpoques, sembla que

tot s'acompleix segons les nostres previsions; però això, habitualment, dura poc. Viure és enfrontar-se amb dificultats, sentir en el cor alegries i penes; i en aquesta forja, l'home pot adquirir fortalesa, paciència, magnanimitat, serenitat».^[11]

El món per heretat

«En l'oració del Saltiri el món és sempre present».^[12] Tota la història dels homes i el recorregut de cada biografia, amb els seus alts i baixos, troben en aquest llibre sapiencial el seu batec. Els salms «obren l'horitzó a la mirada de Déu sobre la història».^[13] Cada dimarts, en recitar aquest text bíblic, podem considerar el que s'afirma en el vers 8: «Demana-m'ho, i et daré els pobles per herència, posseiràs el món d'un cap a l'altre». Tenim el món per heretat. Per això res del que hi passa no pot ser aliè al nostre cor: «Un home o una societat que no reaccioni davant les

tribulacions o les injustícies, i que no s'esforci per alleujar-les, no són un home o una societat a la mesura de l'amor del Cor de Crist».^[14]_____

Sovint el Pare ens convida a sentir a prop tot el que passa, especialment quan tenim notícia d'esdeveniments dolorosos com guerres, epidèmies o catàstrofes: «Tot és nostre, tot és nostre. I això no ens mou al descoratjament, sinó a l'oració, a intensificar la nostra unió amb el Senyor, a intensificar també el nostre afany d'ànimes, a desagreujar, a resar... I sempre, amb alegria, sense perdre l'esperança, sabent que tindrem sempre la gran arma de l'oració. La gran arma del treball convertit en oració. La gran arma del *Deus nobiscum*, perquè Déu és amb nosaltres sempre».^[15]_____

En la vida de sant Josepmaria trobem un exemple. Els qui hi van conviure recorden que, quan veia les notícies

o li arribaven informacions d'algun desastre natural, es commovia i pregava a Déu per les persones afectades. També era capaç d'alegrar-se i vibrar amb el progrés humà i els avenços tècnics del seu temps. Ja que no només fem nostres les desgràcies, sinó també totes les coses bones que hi ha al món.

* * *

L'oració dels primers deixebles és un model a l'hora d'afrontar els revessos o la incomprensió. «També nosaltres —ens encoratjava Benet XVI— hem de saber portar els esdeveniments de la nostra vida diària a la nostra oració, per buscar-ne el significat profund. I com la primera comunitat cristiana, també nosaltres, deixant-nos il·luminar per la paraula de Déu, a través de la meditació de la Sagrada Escripura, podem aprendre a veure que Déu és present a la nostra vida, present també i

precisament en els moments difícils, i que tot —fins i tot les coses incomprensibles— forma part d'un disseny superior d'amor en què la victòria final sobre el mal, sobre el pecat i sobre la mort és veritablement la del bé, de la gràcia, de la vida, de Déu». ^[16]

Davant els qui volen ofegar l'anunci de Crist o de cara a les nostres pròpies limitacions, la resposta és la confiança en Déu, que ens omple d'esperança i ens fa mirar el món amb profund optimisme, sabent que ell està sempre al nostre costat: «Jo mateix he consagrat el meu rei a Sió, la meva muntanya santa» (*Sl* 2, 6). Per això aquesta pregària acaba amb una crida a la benaventurança, a la felicitat: «Feliços els qui en ell es refugien», que té un ressò en aquest punt de *Camí*: «Confia sempre en el teu Déu. —Ell no perd batalles». ^[17]

María Candela

.....

[1] Benet XVI, Audiència, 18.IV.2012.

[2] *Ibidem.*

[3] Cf. *És Crist que passa*, edició críticohistòrica preparada per Antonio Aranda, Rialp, 2013, núm. 64b, p. 411.

[4] Cf. *Apunts íntims*, 16.X.1931, núm. 334.

[5] Josepmaria Escrivà, *Instrucció*, V. 1935/14.IX.1950, núm. 22, nota 28.

[6] Josepmaria Escrivà, *Meditació*, 15.IV.1954.

[7] Josepmaria Escrivà, *Meditació*, 28.IV.1963 (citada a: F. Ocariz, *Naturaleza, gracia y gloria*, p. 180).

[8] J. L. González Gullón, *DYA. La academia y residencia en la historia del Opus Dei (1933-1939)*, Rialp, 2016, nota al peu núm. 409.

[9] Josepmaria Escrivà, *Carta*, 24 de març del 1939.

[10] Fernando Ocáriz, *Meditació*, 14.II. 2023.

[11] *Amics de Déu*, núm. 77.

[12] Francesc, *Audiència*, 21-X-2020.

[13] *Ibídem*.

[14] *És Crist que passa*, núm. 167.

[15] Fernando Ocáriz, *Meditació*, 14.II. 2023.

[16] Benet XVI, *Audiència*, 18.IV.2012.

[17] *Camí*, núm. 733.